FARGEPLAN FOR SJØSKRENTEN
11.05.2021

LINK Arkitektur

BAKGRUNN

Eksisterende fargepalett Svalbard

Her ser man et representativt utvalg av bebyggelsen i Longyearbyen på Svalbard. Longyearbyen er kjent for sin fargerike profil. Noen kjenner til dette temaet før de ankommer byen, andre erfarer det under sitt opphold.

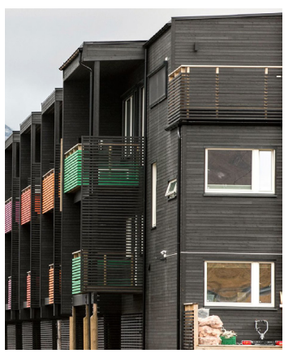

TIDLIGERE PLANER

Fargeplanens opprinnelse

Den karakteristiske fargesettingen av Longyearbyens bebyggelse ble innledet i 1981 da Store Norske Spitsbergen Kullkompani etablerte et samarbeid med interiørarkitekt Grethe Smedal om en helhetlig fargesetting av gruvebosettingen bygninger og anlegg. Som resultat er alle byens hus og en rekke tekniske anlegg fargesatt etter en plan der enkeltbyggene er fargekodet iht. NCS-systemet . Planen deler bebyggelsen inn i i områder som er analysert og fargesatt.

I tråd med planens hovedintensjoner og områdevise kriterier. Fargesettingen er blitt godt mottatt i Longyearbyen. Den fargerike bebyggelsen har fått et stedegent uttrykk som skaper trivsel for de fastboende og vekker positive reaksjoner blant tilreisende turister.

Da Svalbard Samfunnnsdrift AS (SDD) og senere Longyearbyens lokalstyre overtok plan- og byggesaksansvaret i Longyearbyen var det derfor naturlig å bygge videre på Smedals fargeplan.

Fargeplanen for sentrum

Da Sentrumsområdets fargesetting ble planlagt ble området sett som en helhet, klart skilt fra den omkringliggende bebyggelsen. Sentrums urbane funksjoner skulle skille seg fra boligområdene ellers i byen. Dessuten var tanken at de lyse fasadene i mørketiden og i perioder med redusert lys skulle reflektere lys inn i gatebildet. De hvitaktige fargene fikk litt ulike kulørtoner – blåaktig, gulaktig, grønnaktig etc., men meget svakt kulørt. Sterkt kulørte detaljer på dekkbord, vinduer etc. ble valgt for å bygge opp om byens etter hvert så fargerike profil.

Konseptuell, overordnet idé for Sentrum

Fargeplanens konsept er bruk av fargeflater istendenfor tradisjonell detaljering med farge. Byggene gis ulike svaktkulørte fasadefarger, hovedsaklig lyse, samt fargefelt i ulike kulørsterke farger. Kontrast mellom lyse og mørke fasadefarger, og mellom fasadefarger og fargefelt. Konseptet tillater de ulike byggene å ha noe ulik fasadefarge, og individuelle farger på de kulørsterke feltene.

Det sterke visuelle grepet som gjøres ved å fargesette byggene på en utradisjonell måte, med å la et fargefelt gripe om hushjørnene, binder byggene sammen til en helhet. Grepet med å la alle fargefelt ha tilsvarende lik kulørstyrke vil styrke den visuelle sammenhengen - på tross av ulike farger. Man vil da klart se at det er gjort et bevisst fargesettingsgrep i sentrum av Longyearbyen.

Tekst hentet fra '" Longyearbyens farger" og 'Overordnet fargeplan med integrert konseptuell skiltplan for Longyearbyen Sentrum'

Hvordan samle med farge?

Alternative måter å arbeide med fargesetting
som vil skape en helhet:

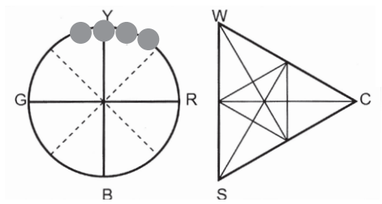

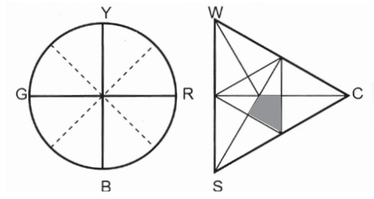

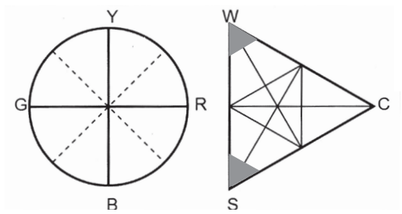

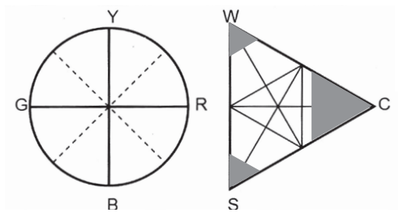

Lia
- fargemessig et gjennomført, vellykket område.

Spisshusene i Lia

De syv fasadefargene i spisshusbebyggelsen i Lia er i hovedsak valgt fra trekantens midtområde, det vil si farger der hvithet, svarthet og kulørstyrke er noenlunde likeverdige. Området skiller seg fra den øvrige bebyggelsen ved at fargene er noe lysere og inntrykket livligere enn i Lias bebyggelse lenger syd.

Kulørtonene er alle valgt fra den grønne/gule røde delen av fargesirkelen, noe som er med på å gi fargene et slektskap til hverandre. Et parfasader med blå biegenskap i grønnfargen gir en kontrast som fremhever helheten i resten av fargene. Fargene danner tydelig kontrast til omgivelsene både sommer og vinter, mens høsten gir den nærmeste sammensmeltingen i farger til terrenget rundt.

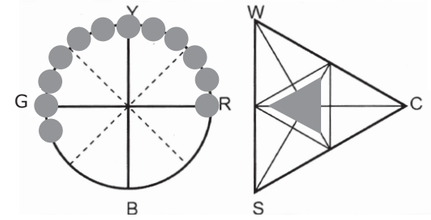

Nybyen
- fargemessig et vellykket, gjennomført område.

Nybyen

Beliggenheten innerst i dalen la grunnlaget for noe mer svartaktige farger, nær knyttet mot fjellsidenes fargeskala. Kulørtonene er også her hentet fra den grønne, gule og røde delen av fargesirkelen, men svakere kulørt og mer svartaktig enn i Lia. Størrelsen, paralelliteten og den felles takvinkelen samler byggelsen, og fargeskalaen er planlagt for å undersreke helheten og det karakteristiske ved denne delen av byen.

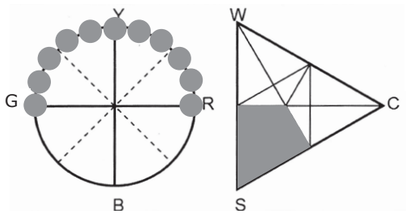

LINK Arkitektur

Konseptuell, overordnet idé for Sentrum:

Kontrastfylt - kulørsvake fasadefarger med kulørsterke fargefelt

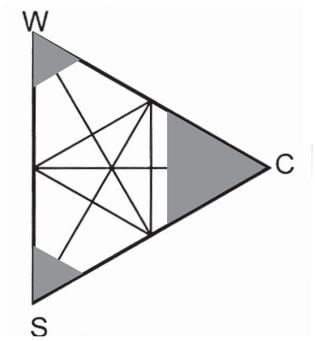

Fargeplanens konspet er bruk av fargeflater istendenfor tradisjonell detaljering med farge. Byggene gis ulike svaktkulørte fasadefarger, hovedsaklig lyse, samt fargefelt i ulike kulørsterke farger. Kontrast mellom lyse og mørke fasadefarger, og mellom fasadefarger og fargefelt. Konseptet tillater de ulike byggene å ha noe ulik fasadefarge, og individuelle farger på de kulørsterke feltene.

Det sterke visuelle grepet som gjøres ved å fargesette byggene på en utradisjonell måte, med å la et fargefelt gripe om hushjørnene, binder byggene sammen til en helhet. Grepet med å la alle fargefelt ha tilsvarende lik kulørstyrke vil styrke den visuelle sammenhengen - på tross av ulike farger. Man vil da klart se at det er gjort et bevisst fargesettingsgrep i sentrum av Longyearbyen.

Mangfold av kulørsterke farger vil bidra til å nå målsettingen om et fargerikt og positivt sentrum med en egenart. Sentrum skal skille seg ut fra øvrige områder i Longyearbyen, og bidra til et unik, særegent uttrykk.

Konkretisering av konseptet "kulørsterke fargefelt"

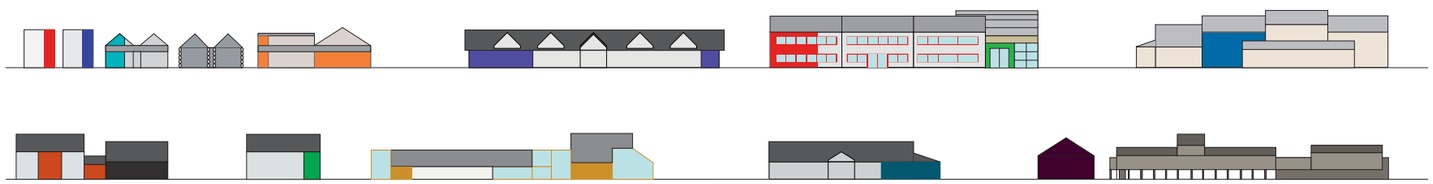

Grepet med å legge inn kulørsterke felt i ulike kulørtoner på bebyggelsen i sentrum, er med på å skape et visuelt uttrykk med egenart. Fargefeltene bryter med konvensjonell fargesetting på tradisjonelle husformer. De fargede feltene griper om hushjørner og deler fasader. De må likevel plasseres med omhu på det enkelte bygg, og være tilpasset byggets formgiving. Man må også hensynta det enkelte byggs arktiektur i valg av kulørtone.

Lakkerte metalelementer lar seg ikke så enkelt fargesette på nytt - da dette er tekniske vanskelig gjennomførbart. Eksisterende lakkerte metalelementer som vinuskarmer m.m. må hensyntas i videre fargevalg. Også husenes takfarge må vurderes ved valg av kulørtone på fargefelt.

Man bør videre forsøke å ta hensyn til de ulike byggenes funksjon og innhold/aktivitet. Likevel må ulike farger fordeles utover i gateløpet, slik at det tilsammen utgjør en avstemt helhet. Generelt må byggene gis en lys faseadefarge, med sterk kulørte fargefelt. Der hvor detaljeringen (lister) er i treverk og kan males, males dette ned i byggets fasadefarge. Dette for at man skal få et så rent uttrykk som mulig, og for at de store fargefeltene blir det fremtredende på bygget.

Hvert bygg kan vurderes ut fra eksisterende fargesetting. Noen bygg kan beholde sin eksisterende fasadefarge, andre bør lyses opp noe.
Fargefeltene må på det enkelte bygg plasseres med tanke på synlighet fra ulike vinkler, samt vurderes med hensyn til fordeling av synlige fargefelt i gateløpet.

Ved gjennomført konsept vil Longyearbyen få et fargerikt og mangfoldig sentrum. Konseptet "kulørsterke fargefelt" vil oppleves meget tydelig når en befinner seg i gateløpet, men også på avstand. Konseptet krever at alle huseiere innordner seg, men det åpnes for ndividuelle variasjoner - noe som gjør konseptet gjennomførbart.

LINK Arkitektur

NATUR OG OMGIVELSER

Fargeskalaen i langskapet som omgir byen er begrenset til en puritansk enkelhet. Dalen og fjellsidene er dekket av snø store deler av året og der snøn ikke fester seg, dannes det er uendelig mangfold av svart-hvite mønstre.

Når snøen smelter, dukker det frem et sparsomt gråguIt gress og senere en fantastisk flora og små fargrike planter som blomstrer i noen få hektiske sommeruker.

Her er ingen busker og trær, og det naturlige fargeskalaen rundt byen er om sommeren i hovedsak gråsvart stein og grus.

De flammefargede høstopplevesene vi kjenner fra de ulike årstidene på fastlandet er på disse breddegrader begrenset til en dempet varm skala i det gresset som reinsdyrene beiter på mellom husene.

Himmelen kan derimot bringe et overraskende og flammende fargespill med seg her oppe i nord. Noe av det samme overraskelsesmomentet ønskes overført til fargebruken for bebyggelsen.

Aktuell fargeskala for folkehøgskolen på Sjøskrenten.

Fargepalett eksisterende bygg

S1080 Y30R | S2570 Y80R | S 7500 N | S 7021

Fargepalett nytt bygg Folkehøgskolen

S2050 Y20R | S4050 Y30R | S4050 Y70R | S8005 G80Y

Grønnfarget glass

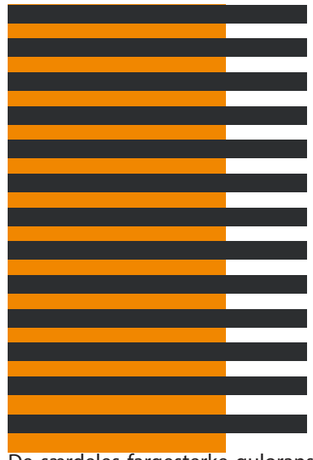

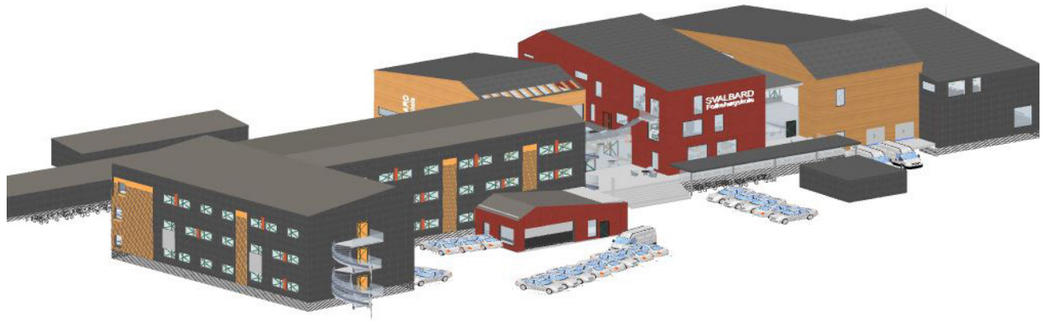

De særdeles fargesterke guloransje feltene på eksisterende internatbygg, tenkes kledd med utenpåliggende spileverk, og hovedvolumene vil males om i en mørk muldvarparkitg farge S8005-G80Y for å tone ned kontrastene slik at anlegget leses helhetlig og samsvarer med den nye fargeplanen for området.

Øvrige farger tilknyttet Sjøskrenten

S1050 Y10R | S2050 Y20R | S4050 Y30R | S4050 Y70R | S2570 Y80R | S3030 G50Y | S6020 G50Y | S4040 B80G | S5030 B10G | S7005 B20G | S8005 G80Y

Konseptuell, idé for fargebruk for Folkehøgskolen og for Sjøskrenten.

For Sjøskrenten er det nettopp de varme dempede fargene fra naturen som forsøkes etterlignet og forsterket. Ikke bare i i fargesettingen av de ulike volumene til Folkehøgskolen men også for den øvrige bebyggelsen.

De særdeles fargesterke guloransje feltene på eksisterende internatbygg, tenkes kledd med utenpåliggende spileverk i en mørk gråbrun farge, og hovedvolumene vil males om i en mørk muldvarparkitg farge S8005-G80Y for å tone ned kontrastene slik at anlegget leses helhetlig og samsvarer med den nye fargeplanen for området.

For øvrig bebyggelse på Sjøskrenten er det tatt ut en fargepalett i det samme, varme gulrøde spekteret men her tillates også noen grønlige og blålige nyanser.

På samme måte som i den originale fargeplanen til Grethe Smedal, vil det benyttes relativt kulørsterke fasadefarger knyttet til den tydelige volumoppdelingen at bygget basert på farger i naturen, i nordlyset og i omgivelsene. Bruken av detaljfarger på listverk og dekkbord er i størst mulig grad eliminert.

LINK Arkitektur

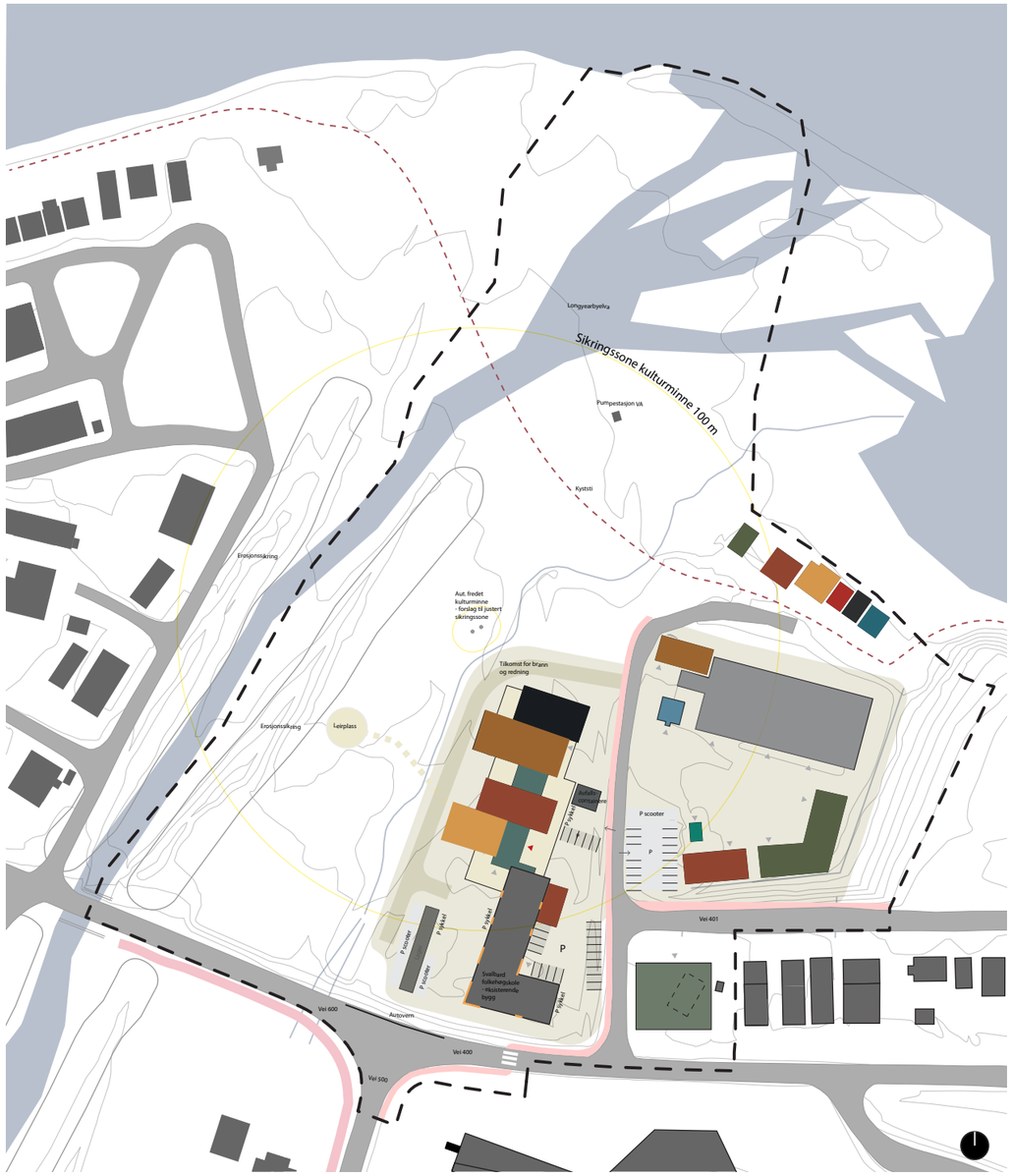

Forslag til fargeanvisning for sjøskrenten.

Illlustrasjonsplan med fargeanvsning på bygg.
Hovedandelen av ny bygningsmasse skal ha kulørsterke farger (dvs. ikke svart/hvitt/grått)

Eksisterende bygg

Ved ombruk av eksisterende bygg eller materialer som flyttes til området skal det vurderes å beholde opprinnelige farger uavhengig av om de forholder seg til fargeplanen eller ikke. Mange hus på Svalbard har knyttet historier og identitet til fargen på fasaden og det er viktig at disse historiene får leve videre.

Aktuell fargeskala for vinduer og dører for Sjøskrenten.

Forutsetnigen for fargeplanen er å danne en helhetlig fargesammensetting og harmoni for sjøfronten, og det legges opp til at vinduer og dører hovedsaklig **følger de samme fargevalgene** som fasaden de står i, det kan vurderes nyanser innen samme farge.
Dersom kontrastfarger skal velges er dette tillatt i naustbebyggelsen og skal være ut i fra den gitte fargepaletten for området.

Bruken av detaljfarger på listverk og dekkbord er i størst mulig grad eliminert, akkurat som i den opprinnelige fargeplanen fra 1983, og de kulørte kontrastene konsentreres til større fargefelt, slik at uttrykket moderniseres og faller naturlig inn i omgivelsene for øvrig.

En gitt fargeskala danner et godt grunnlag for helhetlig områdeutvikling og en vil unngå de sterke kontrastene som oppstår ved bruk av f.eks hvite vinduer.

Fasadefarger og kontrastfarger for listverk og utenpåliggende strukturer som skiller seg fra fargeplanen bør omsøkes spesielt.

LINK Arkitektur